

Minister van Buitenlandse Zaken (Stikker) aan hoge commissaris te Djakarta (Hirschfeld), 15 feb. 1950

Bestemd voor Hirschfeld. Referte Dirvo 412 en Hirschfeld 160.

Hoewel dezerzijds redenen, waarom Hatta niet enthousiast voor erkenning Mao Tse Tung, worden begrepen, is, nu Hatta voor Nederlandse wens tot erkenning begrip heeft en blijkens Dirvo 412 daaraan wil medewerken, er geen aanleiding erkenning door Nederland veel langer uit te stellen.

Alvorens redenen, welke Nederland in principe tot erkenning Mao hebben geleid uiteen te zetten, merk ik t.a.v. Uw bezwaren tegen erkenning door Indonesië van China het volgende op:

- a. RIS blijft uiteraard geheel vrij om Mao te erkennen indien en wanneer zij dat gewent acht. Naar bespoediging zal dezerzijds niet worden gestreefd. Hoofdmotief voor overleg was dat een Uniepartner niet een besluit zou nemen dat de andere bepaald onwelgevallig zou zijn. In zover heeft overleg thans blijkens bovenaangehaalde telegrammen tot bevredigend resultaat geleid.
- b. De van een vestiging ener Chinese Ambassade en consulaten te verwachten gevolgen t.a.v. gevaarlijke communistische agitatie onder Indo-Chinezen is een zaak, die de RIS bij haar eventueel besluit omtrent erkennen zelf zal beoordelen. De Nederlandse Regering heeft uiteraard zich daarover ook beraden en is van mening, dat de greep van Mao Tse Tung op de Indo-Chinezen niet, althans zeker niet alleen, afhankelijk is van het instellen ener officiële Chinese diplomatieke en consulaire vertegenwoordiging in Indonesië. Men kan in tegendeel zelfs volhouden dat op het ogenblik deze activiteit onder Chinezen, welke al dateert van het ogenblik dat Mao aan de macht kwam en onder deze opportunistische bevolkingsgroep direct grote aanhang vond, zich onttrekt aan iedere mogelijkheid tot officiële tegenmaatregelen, en dat normale diplomatieke verhoudingen de positie van de Indonesische Regering te dien aanzien alleen maar kunnen verstreken. Bovendien kan de Indonesische Regering zelf de vestiging van Chinese consulaten buiten Djakarta in de hand houden op grond van het reciprociteitsbeginsel. RIS zou voorlopige consulaire belangen in China aan Nederland kunnen opdragen.

De redenen die Nederland tot erkenning van Rood-China brengen, zijn de volgende:

Het verzoek van de Mao-Regering daartoe aan alle landen dateert van 1 October 1949; behalve Rusland plus satellieten hebben o.a. Engeland, Scandinavische landen, India en Pakistan het regime erkend. Nederland is dus niet van overhaasting te betichten.

Frankrijk kan China niet erkennen tengevolge van de controverse over Indo-China. Voor de VS is erkenning van Mao op het ogenblik een te harde pil na het fiasco van de steun aan Tsjang Kai Chek.

Dergelijke motieven spelen voor Nederland geen rol. Nederland kan het normale criterium voor erkenning toepassen nl. dat erkenning niet is een adhesie-betuiging aan een bepaald regime, maar de constatering van een feit dat het erkende regime de feitelijke macht en een zekere stabiliteit voor de toekomst bezit.

Voorts is zonder erkenning een herstel van en iedere mogelijkheid tot uitbreiding der handelsbetrekkingen in ieder geval uitgesloten, en heeft de overweging dat in China voor de belangrijke groep nationalist, die wars zijn van een satelliet-rol, de deur tot contact met het Westen opengehouden moet worden eveneens een rol gespeeld. In China moet zo mogelijk een observatiepost gevestigd blijven.

Tenslotte merk ik op, dat het al of niet erkend zijn van staten voor de rol, die zij op het wereldtoneel spelen, maar een zeer geringe betekenis heeft; er dreigt internationaal een buiten proportie geraken van het belang van het erkenningsvraagstuk.